

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 209. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358943152/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

rære Virksomhed med en Række matte Angreb paa det unge efterrevolutionære Tysklands Mænd og deres Skrifter.

Han fulgte her kun den Vej, som hans Lærer Schelling var gaaet. Schelling, der i Modsætning til Fichte og hans rene Jeg-Lære havde krænget Aandens dunkle Naturside ud, og grundet Filosofien ligesom Kunsten og Religionen paa det geniale Syn, den saakaldte intellektuelle Anskuelse, havde den frie Vilkaarlighed i sit Princip, i sin Mangel paa Metode, den Vilkaarlighed, der er Romantikens Kærne. Allerede i sin *Bruno* (1802) havde han indflettet det senere saa betydningsfulde Sukord «kristelig Filosofi», hvorvel han endnu hævdede, at Biblen ikke paa langt nær i ægte religiøs Værdi kunde sammenlignes med Indernes hellige Bøger, et Standpunkt, som endog Görres i Begyndelsen af sin Forfatterbane forfægter. Da han som Novalis paa Tiecks Foranledning fordybede sig i Jakob Böhme og de øvrige Mystikere, begyndte han mystisk at filosofere over «Naturen i Gud», et Udtryk, som Martensens *Spekulative Dogmatik* som bekendt senere har taget til Indtægt; men da han kort derefter som Professor i München blev optaget i Adelsstanden, udnævnt til virkelig Geheimeraad og Formand for Videnskabernes Akademi i det inderligt katolske og klerikale Bayern, da begyndte den senere saa meget omtalte «Aabenbaringsfilosofi» at spire i hans Sjæl. Snart var Forvandlingen foregaaet. Uldmanden var bleven til en Hofmand og Forkynderen til en Udraaber, der ved Hemmelighedskræmmeri, ved vidunderlige Programmer om en Videnskab, «man hidtil havde anset for umulig», ved aldrig at ville lade trykke, men blot meddele, og aldrig meddele helt, gjorde sig værdig til nogen Tid efter Hegels Død at blive kaldt fra Bayern til Berlin for at række Statsreligionen i den bestaaende kristelig-germanske Politistat en hjælpende Haand og lære en Statsfilosofi, der efter hans eget Sigende ikke vilde være Andet end Lære om Kristus. Her var det saa, at den unge Slægt, Hegels Lærlinge af Venstre, faldt over ham og rev hans hemmelighedsfulde Spindelvæv i tusinde Stykker.

Dog Schelling er endnu den mindst forstandsfjendske; han selv bliver ivrigt forkæret af den af Kierkegaard beundrede Franz Baader, den genfødte Jakob Böhme, der bebrejder ham, at han stiller Treenigheden paa en logisk Balancerstang, men især at han har gjort sig skyldig i det Fritænkeri at nægte den onde Aand som personlig Djævel. De øvrige romantiske Filosofer